

İcmal

Gənclərin fəal həyat tərzinin formalaşması və asudə vaxtının səmərəli təşkilində idman turizminin rolu

Salmanova N.B., İsaqova S.İ. ¹

¹Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası

Nəşr tarixi

Qəbul edilib 1 mart 2018

Dərc olunub: 5 iyun 2018

© 2018 ADBTİA. Bütün hüquqlar qorunur.

Açar sözlər: gənc, fəal həyat tərz, asudə vaxt, idman turizmi, turist yürüşü, vətənpərvərlik

Gənclərin tərbiyəsində, onların fəal həyat tərzinin formalaşması və asudə vaxtının səmərəli təşkilində turizmin idman növlərinin xüsusi rolu vardır. Bu idman növləri gənclərin asudə vaxtının məzmunlu keçməsinin mühüm vasitəsi olmaqla yanaşı, həm də onların fəal həyat tərzinin formalaşmasında xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. İdman turizminin müxtəlif növləri oğlan və qızların nəinki fiziki cəhətdən möhfəmlənməsində, həm də onların fəal həyat mövqeyinin, əxlaqi-iradi keyfiyyətlərinin formalaşmasında, əməyə və Vətənin müdafiəsinə hazırlanmasında böyük rol oynayır. Məzmun etibarlı ilə turizm ən yaxşı istirahət vasitəsi olmaqla yanaşı, həm də tətbiqi əhəmiyyətə malikdir. Yaşdan, cinsdən və peşə məşğuliyyətindən asılı olmayaraq bu sağlamlıq vasitəsi hamı üçün əlverişlidir və onunla məşğul olmaq üçün maddi-texniki vəsait çox da tələb olunmur. Turizmlə məşğul olmaq gənclərə Vətənə məhəbbət, təbiətə qayğı göstərmək kimi nəcib hisslər, xalqın tarixinə və mədəniyyətinə hörmət aşılayır.

İnsanın həyatı bilavasitə təbiətdən asılıdır. Elə buna görədir ki, ölkədə yürüşə çıxan hər bir turistdən təbiətin qorunması müqəddəs bir vəzifə kimi tələb olunur. Əlbəttə, təbiəti qorumaq, qayğısına qalmaq hər kəsin vətəndaşlıq borcudur. Turist yürüşlərinə

çıxarkən gənclərlə izahat işləri aparılmalıdır. Onlarla Vətəni sevmək, onu qorumaq, onun təbiətinə və mədəniyyətinə hörmət etmək mövzusunda söhbətlər edilməlidir. Hər bir gənc bilməlidir ki, təbiəti sevmək, onu qorumaq, yeri gəldikdə isə onun gözəlliyini bərpa etmək üçün xeyirxah işlər görmək lazımdır.

Gənclərlə aparılan turizm yürüşlərinin əsas məqsədi onların asudə vaxtlarının səmərəli keçirilməsi, lazımı bacarıq və vərdişlərin qazanılması, fəal həyat tərzinin formalaşdırılmasıdır. Bu məqsədə nail olmaq üçün aşağıdakı vəzifələr həyata keçirilməlidir:

1. Məşğul olanlarda cədlilik, çeviklik, dözümlülük, cətinlikləri dəf etmək kimi yüksək fiziki-iradi keyfiyyətlər aşılamaq, olanlarda doğma diyara məhəbbət tərbiyə etmək, onun hüdudlarının qorunmasını təmin etmək üçün güclü vətənpərvərlik, o cümlədən hərbi-vətənpərvərlik hissləri formalaşdırmaq.

3. Məşğul olanlara diyarşünaslıq bilikləri aşılamaqla, onlarda təbiəti sevmək, onu daima hər yerdə mühafizə etmək, tarixi mədəniyyət incilərini qorumaq tərbiyə etmək.

4. Topoqrafiya biliklərinə yiyələnmək, göy cisimlərinin, ağacların, təbiət hadisələrinin köməyi ilə cətin şəraitdə səmti müəyyənləşdirmək bacarığı ilə özünün və yoldaşlarının xilaskarı olmaq, müharibə

şəraitində bu biliklərdən istifadə edərək onu ordu hissələrinə ciddi məlumatlar çatdırmaq bacarığı aşılamaq.

5.Müharibə və yaxud dinc quruculuq şəraitində ciddi təhlükəyə məruz qalmış adamları axtarış tapmaq, onları təhlükəsiz yerə aparmaq, müdafiə əhəmiyyətli ciddi obyektləri şifahi məlumata əsasən tapmaq və onlar haqqında lazımı yerə xəbər çatdırmaq bacarığını aşılamaq. Nəticədə qeyd etmək lazımdır ki, müstəqil dövlətin qoruyucuları olan gənclərin təkmilləşməsində idman turizminin çox böyük tətbiqi əhəmiyyəti vardır. O asudə vaxt problemini həll etməklə yanaşı, hər bir gəncdə Vətəni müdafiə üçün lazım olan bacarıq və vərdişlərin formalaşmasını təmin edir.

Ədəbiyyatlar:

1. “Azərbaycan gəncliyi 2017–2021-ci illərdə” Dövlət Proqramı” . Bakı, 2017
2. Tətbiqi kulturologiya. (Dərslük). Bakı. ADMIU, 2004, 412 s
- 3.Köçərli Y.Ə. Turizmin əsasla. Bakı. 2015, 135 s
4. Paçeqını P.S. Turizm və ekskursiyalar zəhmətkeşlərin mənəvi tərbiyəsinin vasitələridir.” Asudə vaxt və mənəvi tərbiyə.” Bakıda keçirilmiş Ümumittifaq elmi-praktik konfransın materialları. Bakı, Azərənəşr, 1981.səh.152-158